

CATERINA MOREY I SUAU

Llicenciada en Ciències de l'Educació. ICE-UIB

Santiago Cavanillas Múgica, sobre el cavall de l'ordenació acadèmica

Santiago Cavanillas Múgica va acceptar el càrrec de Vicerector d'Ordenació Acadèmica l'estiu de 1995, per treballar per a la Universitat de les Illes Balears.

Si el seu quefer dins la UIB va iniciar-se com a professor de Dret Civil al Departament de Dret Privat, amb el nou càrrec la seva comesa abraça l'organització i el control de la docència; la planificació dels nous estudis, els mateixos plans d'estudis; la coordinació i les convalidacions; les relacions amb els departaments i centres; els centres adscrits; les biblioteques, i els criteris de distribució de despeses per a la docència. Una càrrega de treball enorme.

Encara no gosa expressar-se de paraula en la nostra llengua, tot i que la seva intel·ligència i cortesia queden evidenciades pel fet que ha contestat aquesta entrevista en un català gramaticalment perfecte.

Tot i que en altres universitats dur a terme una avaluació de la qualitat docent no és un tema nou, com és que precisament aquest nou equip de govern s'ho ha plantejat?

Confés que un any i mig després d'haver pres possessió com a vicerector d'Ordenació Acadèmica, em costa un poc considerar-me membre d'un «nou equip» de govern; divuit mesos són un termini suficient perquè hagin canviat notablement les coordenades d'actuació de l'equip de govern de la UIB (verbigràcia, la transferència de les competències universitàries a la nostra comunitat autònoma) i, per això, no resulta molt significatiu prendre com a punt de referència l'actuació d'un equip anterior.

Contest a la pregunta, llavors, «aquí i ara».

En els propers anys ens haurem d'anar acostumant a distingir dues facetes distintes de l'avaluació universitària —l'avaluació docent i l'avaluació institucional—, que, malgrat el que pugui semblar, gairebé no presenten punts d'intersecció.

L'avaluació docent —les vulgarment anomenades «enquestes»— recull les opinions dels estudiants sobre el servei docent que reben dels seus professors i serveix perquè cada professor i els òrgans de direcció corresponents puguin usar aquestes dades, convenientment contextualitza-

des, en la presa de cada una de les petites i grans decisions didàctiques en què es descompon la tasca docent.

L'avaluació institucional recull informacions d'una mostra més àmplia (alumnes, professors, personal administratiu, avaluadors externs) i maneja «grans xifres» (taxes d'èxit, preinscripcions en primera opció, col·locació en el mercat laboral, etc.) per aconseguir una avaluació de perspectiva àmplia (titulació o centre; docència, investigació i gestió).

Quina acollida ha tingut dins la comunitat docent universitària?

Tant l'avaluació docent com la institucional es troben en la fase de llançament, per la qual cosa no n'he pogut recollir més que unes primeres impressions, que no són dolentes. Com qualsevol procés nou, i més si és valoratiu, és comprensible que despertí recels en alguns docents, però l'experiència d'altres universitats i la prova pilot que vàrem desenvolupar a la UIB el curs anterior, fan pensar que la nostra universitat ha assolit la maduresa necessària perquè s'assumeixi amb naturalitat la cultura de l'avaluació.

En quina mesura poden beneficiar la Universitat i la societat els resultats de l'avaluació. Quina finalitat es vol aconseguir mitjançant l'avaluació de la docència universitària?

Informació i estímul per a la presa de decisions.

Universitats amb una tradició en l'avaluació, com ara Salamanca o Barcelona, disposen d'unitats o gabinets d'avaluació... té previst la UIB crear una unitat específica?

Naturalment la UIB ha de treballar a escala més petita que les universitats que esmentau, però sí que està previst al catàleg de llocs de treball i al pressupost de l'any 1997 crear una petita unitat de gestió acadèmica que centralitzi tots els esforços necessaris per desenvolupar tant l'avaluació docent com la institucional; al mateix temps es reforçarà el paper director de Mateu Servera. Ara bé, aquesta necessària centralització administrativa no volem que es confongui amb una concentració de les decisions en les mans del Consell Executiu. Volem aprofitar l'experiència de centres com l'Escola Politècnica i la Facultat

d'Informàtica, que van passant les enquestes docents des de fa alguns anys; i tenim les portes obertes perquè qualsevol persona interessada en aquests temes pugui aportar les seves idees i la seva feina.

Com lligaríeu avaluació amb millora de la qualitat?

He dit abans que l'avaluació produeix estímul i informació, i aquests, òbviament, s'han d'aplicar sobre objectius de qualitat, de millora del servei públic universitari.

A quines primeres conclusions s'ha arribat?

A pesar que els processos avaluadors no han fet més que començar, se'n poden destacar algunes primeres impressions: primera, que la mera acceptació de l'avaluació, com a idea, matisa considerablement la manera en què un servei públic autònom, com la universitat, reflexiona sobre si mateixa; segona, que l'execució d'enquestes do-

cents entre els estudiants en reforça el paper com a usuaris —i, per tant, principals beneficiaris— del servei docent; i tercera, que el sol fet de fer-se preguntes, per més que no s'arribin a tenir les respostes, introdueix una dosi d'«aire fresc» tan necessària per a la higiene de qualsevol institució pública.

Si ara us sortís un geni d'una llàmpra meravellosa, quins tres desitjos li demanaríeu?

Dos d'institucionals i un de personal. Els institucionals: millorar la comunicació amb cada un dels membres de la UIB, perquè flueixi naturalment la informació entre ells i cadascun dels òrgans de govern, i aconseguir que vagi sent cada vegada millor l'opinió sobre la UIB amb la qual els nostres estudiants acaben les carreres. El personal: disposar de més temps per preparar les meves classes i investigar.

D'altra banda, de quines fites aconseguides estau més satisfet des que ocupau el càrrec de vicerector?

Realment, un vicerector, com a individu d'un equip de govern universitari, difícilment podrà arrogar-se com a propi cap èxit, ja que els assoliments que es poden anar fent ho són solament perquè també són assumits per la comunitat universitària. La funció del vicerector es redueix a informar-se, promoure, fer de mediador i, escassament, executar, per la qual cosa els èxits assolits es deuen fonamentalment al clima de la societat d'estudiants, docents i PAS, que és propici a uns certs objectius.

Entre els èxits col·lectius d'aquests primers mesos, a l'àrea de l'ordenació acadèmica, s'inclouen el document de plantilles, l'avanç del procés de preinscripció i matriculació d'alumnes de nou ingrés, l'obertura dels processos d'avaluació docent i institucional, l'inici de la refecció dels processos informàtics de gestió acadèmica i, en termes més generals, un major coneixement mutu entre els membres de distints departaments i centres i —vull pensar— un ambient de raonable confiança i tranquil·litat al campus.

Com pensau que serà l'ensenyament del futur?

Molt resumidament, l'aula física, l'hora de classe i la lliçó (en la qual el professor transmet informació als seus alumnes, que després els reclamarà a l'examen) perdran el paper central com a instrument de mesura (de les obligacions docents del professorat, de l'avaluació de l'estudiant, etc.) per ser substituïts per una relació interpersonal d'aprenentatge alumne-professor. Expressat gràficament, el professor deixarà de fer classes/lliçons durant un nombre determinat d'hores a un nombre indeterminat (i indiferent) d'alumnes i passarà a ocupar-se de guiar l'aprenentatge d'un nombre determinat (i reduït) d'alumnes mitjançant una àmplia gamma de recursos didàctics, entre els quals solament un i no el més important serà la classe.

De la vostra singladura per la UIB, com voldríeu que us recordassin?

No som gaire senyors del record que deixam en els altres, i la nostra imatge es distorsiona fins i tot per als més propers. Encara que sempre és agradable deixar bona impressió en estudiants i companys, allò que més em preocupa és com em recordaré jo a mi mateix; el meu objectiu «record» és creure que he estat un bon professor de la UIB —som ambiciós, per tant— i durant alguns anys, com un record llunyà, un vicerector que no va exercir amb arbitrietat el càrrec.

Quina és la vostra opinió sobre la dotació econòmica que acompanya les transferències universitàries?

La dotació econòmica de les transferències que ha reflectit la nominativa de l'any 1997 és excel·lent, ja que permet iniciar la posada al dia de la UIB i fer els primers passos en l'homologació de la nostra universitat amb la resta d'universitats espanyoles.

Què suposa el càrrec de vicerector d'Ordenació Acadèmica?

Estar sempre enmig. (Es pot prendre seriosament o de verbes perquè en les dues accepcions és cert.)

Com ha canviat la vostra visió de la UIB des que sou vicerector?

He après molt d'observar perspectives i maneres de fer Universitat que abans desconeixia; crec, per això, que la renovació dels càrrecs acadèmics és sana, encara que solament sigui per multiplicar el nombre de persones que s'han abocat a la talaià d'un vicerectorat, un deganat, una direcció de departament o qualsevol altre càrrec «compromès».

Com pensau que se solucionarà la polèmica dels plans d'estudis?

És curiós que uns plans d'estudis que tenen la principal virtut en la flexibilitat dels currículums tinguin també el principal defecte en la inflexibilitat que produeixen algunes traves realment estúpides (limitació en el suplement de la troncalitat, distribució dels crèdits per cicles, impossibilitat d'ampliar el segon cicle —probablement el més interessant— a tres anys, i un llarguíssim etcètera que estudiants i presidents de consells d'estudis pateixen particularment; en aquest aspecte veurem que inexorablement però lentament aquests obstacles s'aniran eliminant.

També la falta de finançament, que ha «matat d'un cop» l'aplicació dels nous plans, tendirà a compondre's així que les universitats vagin rebent un finançament conforme als estàndards europeus. ♦

edicions
CORT
L'EDITORIAL DE LES ILLES BALEARS

PRESENTA

NOUS TEXTS PER A PRIMÀRIA

- Coneixement del medi	- Llengua catalana
- Matemàtiques	- Llengua castellana
- Religió	- Educació moral

Llibres per a les illes amb les modalitats i peculiaritats nostres.

Els llibres de text són una eina important per a aprofundir la nostra identitat com a poble.

NOVETAT EDITORIAL
PER A LES
ILLES BALEARS

